

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 432. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708760638288/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

Medfølelse med hendes sagtmødige, kyske Sorg – han omfavnede hende hæftigt idet han mumlede et Navn, som hun antog for sit eget.

Et Hm! bragte ham – dem begge – til at se ivejret. Hr. Ottosen var kommen ind i Stuen. Der var et plumpt og dumt og tillige sne Blik i de efter Sædvane glansfulde Øjne, hvormed Kusinens Mand smilede til »Svogerens«. De trøster nok den stakkels Hanne! sagde han med en Haandbevægelse, der ganske var laant fra Provinsscenen – og han smilede, som vilde han sige »Aa hvad, imellem Familie« og saa klappede han sin Kone paa Hovedet, og hun lod sig tage ind til hans Bryst – og dér stod Gerhard oprejst, bidende sig i Læben, søgende rundtomkring med Øjnene efter sin Hat – som laa paa Gulvet.

Bliver De ikke og tager til Takke hos os idag til Middag, kære Gerhard? spurgte Hr. Ottosen familiært – *saa* familiært, at Gerhard straks svarede:

Tak – jeg har lovet min Ven Brynjulfsen at sejle en Tur ud med ham i Eftermiddag!

Aa Brynjulfsen – Deres »anden« Svoger! lo Hr. Ottosen. Det er Skade at vi ikke alle tre kan være sammen. Men jeg skal sige Dem, jeg har nu mine Anskuelse!

Og jeg har *mine!* sagde Gerhard hurtigt, tog Hatten op, hilste og vilde gaa.

Henrik! bad Fru Ottosen og strakte Haanden ud – bliver Du ikke, for *min* Skyld?

For *din* Skyld – gaar jeg! var Gerhards Svar. Og han gik.

VII

Ulf laa paa Sengen; han tørte sin Pande med et Haandklæde, som han brugte i Stedet for Lommetørklæde, og drak langsomme Slurker af et Glas med Rom, koldt Vand og Sukker hostede nu og da og skottede til Vinduet, som stod aabent.

Skal jeg lukke –? spurgte Gerhard, som sad i Sofaen foran det

brøstfældige Bord, hvor det flød med Bøger, Papirer, Kridtpiber og Cigarstumper.

Nej – svarede Ulf – ikke endnu! Aa hvem der kunde ryge sig en Pibe. Men se det *kan* man nu ikke med denne Hoste – Basta! Keder ellers mine Dokumenter Dem? –

Gerhard saa' op fra Papirerne og smilede: De vil dog gerne indkassere Deres Forfatter-Tribut! –

Mais si! lo Ulf – hostede og slurkede.

De havde været en Sejltur med Svanning i hans Dæksbaad »Brune Betty«. Aftenen var faldet paa, en af disse klare Majaftner, hvor man – som Ulf sagde – kan se durk igennem Himlen uden at finde Vorherre. Ulf havde været stille og var krøbet sammen under Gerhards Plaid; Svanning havde været talende det var som om Brisen, Baadens elastiske Bevægelser, den aabne Horisont ved Fjordens Munding, den skarpe, friske Luft havde dirket hans Evner op. Han havde, paa Ulf's Tilskyndelse, sunget en Malaier-Sang og fortalt besynderlige Historier fra Sydhavet og om et Mytteri ombord i en spansk Brig, hvor Mandskabet var sammenløbet Rips-Raps fra alle Himmelegne. Og Ulf havde omsider afbrudt ham med Stumper af Aarestrups Oversættelse efter Victor Hugo:

I denne store Brigantine
er lutter tappre Mænd ombord.

Saasnat Ulf citerede noget, holdt »Kaliban« øjeblikkeligt inde med sine Historier, lyttende efter Ulf's Stemme, som var det Visdom alt, hvad der flød af denne Kilde.

Det syntes, som om Svanning havde beholdt Erindringen om et vildt, planløst Livs brogede Situationer – medens der var sænket som et Slør over hans oprindelige Skoleopdragelse, hans boglige Kundskaber. Der lysnede Glimt frem hos ham af Intelligens og Forstaaelse – naar Ulf's Tale paavirkede ham; ellers sad han mut og tvær, kun opmærksom paa Rorpinden, Sejlskødet, Baadens Fart gennem Vandet; de Historier, han fortalte, var ingen-

lunde utroværdige, men ensformige med deres Knivstik, Malai-erpiger, Renden bort fra Skibe, Hyrebasser, Spillehuler og Dansebuler de blev fortalt drævende, næsten søvndyssende men undertiden kunde Fortælleren gribes som imod sin Vilje af Situationens dramatiske Kraft – og paa Forhaand lo han – det vil sige: Arret, den forfærdelige Skramme, lo – medens det øvrige Ansigt beholdt sin tavse Muthed; og naar Arret havde lét, saa lo Øjnene og det var som om Næveslag, Knivsblade, Rømflesker, nøgne brune Piger og blødende Mænd farvede Luften i hans Nærhed.

Ulf kunde da stirre paa ham, som om han selv var hallucineret af disse Syner. Og Gerhard betragtede de to Mænd – faldt i Tanker – tænkte paa Raderinger – paa sin Kusine – paa hele Livet bag ham og paa Edith.

– – – Ulf laa paa Sengen; Aftenen havde været for kold for ham, han hostede og drak sin kolde, søde Grog. Og han sagde:

Det er den »store« Forkølelse, Gerhard! Det er den, jeg tager med mig og som tager mig med sig over i Evigheden. Hvis det da ikke er et Hjerteonde – som Lægerne siger; ha ha! disse kloge Hoveder, som har opdaget en »Hjærtedefejl« hos mig hører De, Gerhard! jeg har Fakultetets Ord for, at der er noget iverjen med mit *Hjerte* lykkelige jeg, som ejer et!

Aa men Gerhard, hvad skal jeg gøre med Evigheden? Blot jeg dog var Mystiker! Undertiden er jeg lige ved at være det jeg er Fanden ikke tilsinds at skrive under paa vort Aarhundreds videnskabelige Kapitulation. Jeg vil ha' en Evighed maa jeg be' om at kunne mødes med – med hende! Jamen saa er der den anden. Aa Snak; hvis der er To, saa smelter de sammen til en Enhed. Hvorfor skulde de ikke kunde det? »Det opstaar i Uforkrænkelighed!« Er det blot noget Præstesludder, for at dække over alt det Fæle, Orme og Stank? Herregud, er vor Fantasi blevet saa sølle, at vi ikke kan gøre det Hop over Orme og ilde Lugt – helt ud i det svævende Blaa, de hvide, skinnende Skyer, Beskuelsens Herlighed, hvori de frigjorte, forklarede Sjæle mødes! Er *det* Sludder, da vil jeg s'gu begrave mig i Middelalderen, hvor to Mennesker, der ikke kunde faa hinanden i Livet, troede fuldt og

fast paa et Gensyn »hisset«. Hvilken Styrke heri, hvilken Livsstandhaftighed: – Tinsoldaten og den lille Danserinde, der smelter sammen til én Klump – Støv og Aske – saa Opstandelsen og Gensynet! Ja De ler, Gerhard? De skulde Pinedød skamme Dem!

Jeg ler over den Maade, hvorpaa De siger det, ikke over hvad De siger! svarede Gerhard og tilføjede, idet han pegede paa et Ark Papir: Skal vi skrive et Stykke sammen, Ulf?

Hvilket Stykke? et Stykke i en Avis? ... det kan De vist selv besørge! sagde Ulf spydig.

Et Skuespil! Her ligger et Udkast. Skal vi – oprigtig talt? spurgte Gerhard indtrængende.

Aa lad mig i Fred! bad Ulf. Desuden – det er for sent. Jeg er træt, Ebben løber ud. Jeg er født paa den gale Side af Aarhundredet. Jeg skulde heller have ventet til ind i næste Trækning. Nu bestaar jeg af sentimentale Brokker – De tildels ogsaa. Vil De gøre noget, saa gør det paa egen Haand. De maa gerne bruge mit Udkast. Jeg skal engang imellem – naar jeg er fuld – give Deres Kladde en Overhaling. De maa gerne have alle mine Papirer; det er en net Bunke »Aphorismer«. Maaske kan De faa et lille Bind derudaf – hvis De vil bekoste min Begravelse. Men glem ikke, at jeg vil have en Sten – en rigtig stor, solid Graasten ude fra Strandkanten – paa min Grav. Saa forvilder maaske en veritabel Havmaage sig ind paa Kirkegaarden, og sætter sig paa Stenen og giver dette dejlige, klingre, skarpe Kampskrig fra sig – og saa tror Folk Gudstraffemig at det er mig, mig selv dernede, som skriger paa Revolution – Hurra for Havet og Stormfloden! – – –

Ulf hostede og slurkede. Gerhard saa' blødt bevæget paa ham. Ulf vedblev – mere dæmpet: De skal ogsaa plante Margueriter paa min Grav ja det er sandt, jeg er Medlem af en eneste Forening, Ligbrændingen, men det er lige fedt: jeg vil have min Urne i Jorden – jeg elsker Jorden – og en Strand-Sten ovenpaa – jeg elsker Stranden – og Margueriter rundtomkring – jeg elsker disse hvide, skære, højstænglede, slanke, ydmyge og stolte Blomster. Do You understand? Jeg véd ikke hvorfor, men jeg synes at Margueriterne minder mig om det, som Tyskerne kalder »die süsse

Gewohnheit des Daseins» – og jeg vil dog, ærlig talt, saa forbandet nødigt bort fra dette »Dasein» Skaal, Gerhard, min Eftermand, min Arvtager! Leve den sociale Republik – Fred paa Jorden og blandt Menneskene en Velbehagelighed! –

Lidt efter bad han, med Hænderne lagt over Øjnene: Aa luk det Vindu; jeg tror, jeg kan sove. Men bliv De bare siddende! Min »Digterlampe» er iorden iaften – tror jeg.

Gerhard lukkede Vinduet, stirrede ud i den klare, tindrende Maj-aften, der hvilede med lange gyldne Striber over det fjærnt blaandende Hav; og han vendte sig og saa' en Tid lang paa den Sovende.

Der vældede op i ham en Kærlighed til den Mand dér, en vemodig Æmhed, som han ikke kunde forklare sig – som han halvt følte sig genért ved. Han tænkte: er det en saadan Æmhed, der ytrer sig overfor Kvinder? Naar man har gjort Kvinder til Genstand for denne Æmhed – hvor skuffet vender man sig da ikke tit fra dem! Attraar vi ikke disse bløde, eftergivende, vort eget Legem saa modsatte Former, *digtede* dem et Indhold til, som vi ret besét tager fra vor egen, fra Mandens Sjæl, Fantasi, Intelligens? En Mand forlader sin Hustrus, sin Elskedes Arme; han være nok saa maadeholden i Nydelsen af hvad disse svage, bløde, eftergivende Arme skænker ham hvor ofte føler han sig dog ikke uoplagt til fortrolig, indtrængende Samtale – ja tidt paa en smærtelig Maade stødt tilbage af Manglen paa virkelig Fællesforståen, Fællesinderlighed *dér* hvor han for Minuter siden afbildede sig sin Tankes lønlige Lysthave med hviskende Ekko fra sin Sjæls sarte-
ste Rørelser!

Vel sandt, et Døgn, en Dag behøver kun at gaa: og atter søger vi, om det saa blot var i Tanken, med Længsel tilbage til Stedet, hvor vi drømte Minuternes livsalige Drøm men den samme Opvaagnen har den samme sørgmodige Skuffelse i Følge – og naar Cynikeren forklarer det paa *sin* Maade, saa har Cynikeren dermed intet forklaret – thi Hemmelighederne i Mand og Kvindes Samliv ligger dybere end den raa Materialist kan naa' eller se dem.